

TGP YÖNETİMİ

Dr. Tefvik ÖZLÜ

TGP

- Konakçı
  - Hospitalize deęil
  - Bilinen immün yetmezliği yok
- Etken
  - Toplumdan edinilmiř

TGP Tanısı

- Enfeksiyöz bulgular
  - Üşüme, titreme, ateş ($\geq 38^{\circ}\text{C}$), terleme, halsizlik, iştahsızlık, taşikardi
- ASY tutulumu
  - Öksürük, balgam, hemoptizi, yan ağrısı, dispne, takipne, siyanoz, konsolidasyon bulguları (matite, lokal fremitus artışı, bronşiyal solunum sesi)
- Radyolojik infiltratlar
  - Lober, interstisyel, yamalı infiltrasyonlar, kavite, abse, plevral efüzyon, pnömatosel

ETYOLOJİ – KLİNİK İLİŞKİSİ

TİPİK

Streptococcus pneumoniae
Haemophilus influenzae
Staphylococcus aureus
Moraxella catarrhalis
Gram negatif aerob basiller
Legionella pneumophila
Anaeroblar

Akut ve gürültülü başlangıç
Üşüme-titremeye ateş,
Pürülan balgam
Plöritik ağrı
Akciğere sınırlı hastalık
Lobar/yamalı konsolidasyon, plörezi
LÖKOsitoz(peni, PNL artışı, sola
kayma, Prokalsitonin $\geq 0,25$ $\mu\text{g/L}$

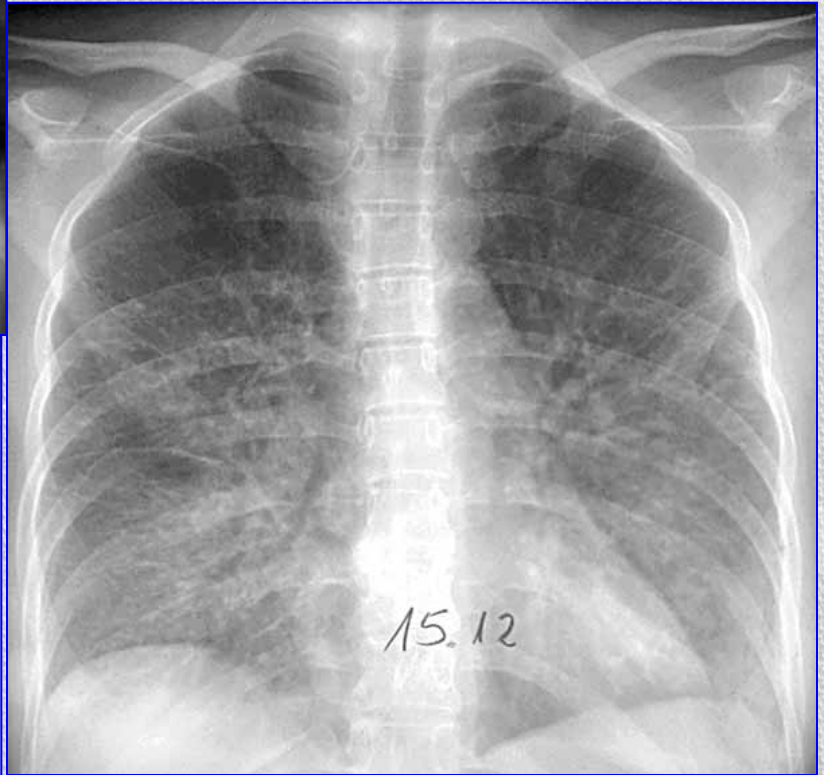
ATİPİK

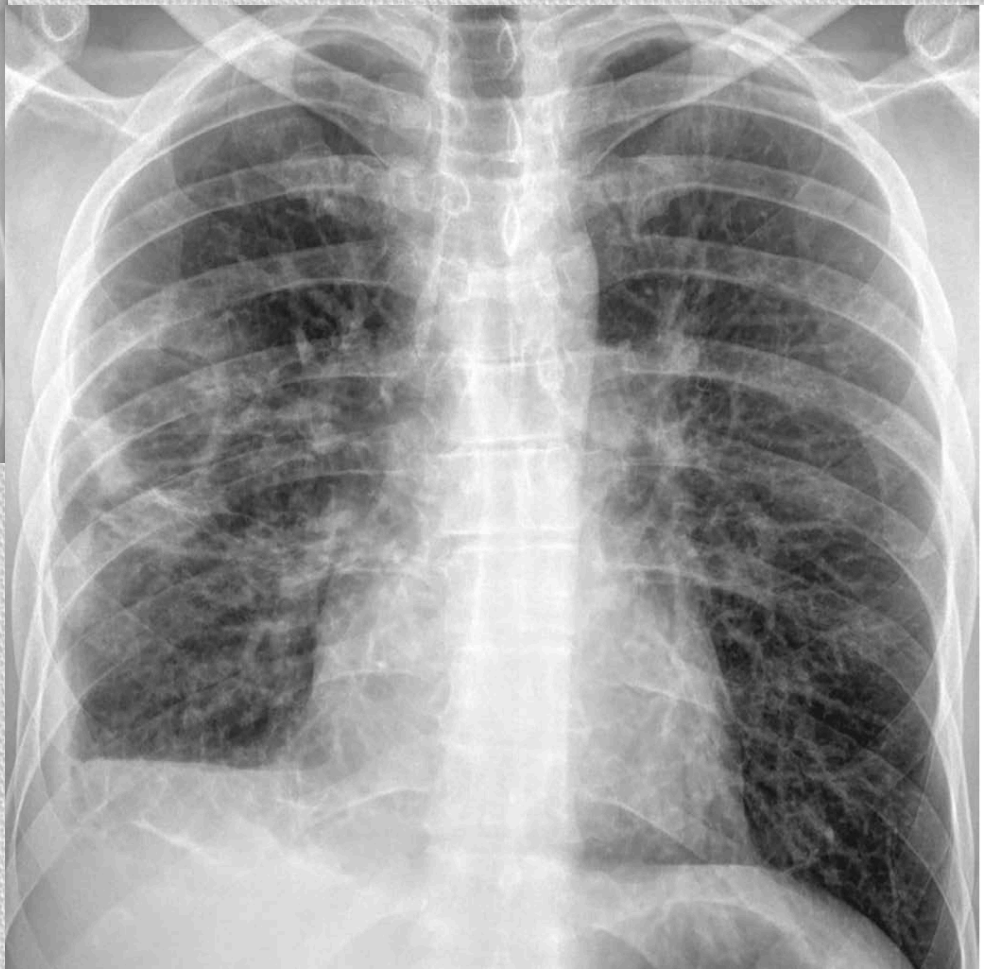
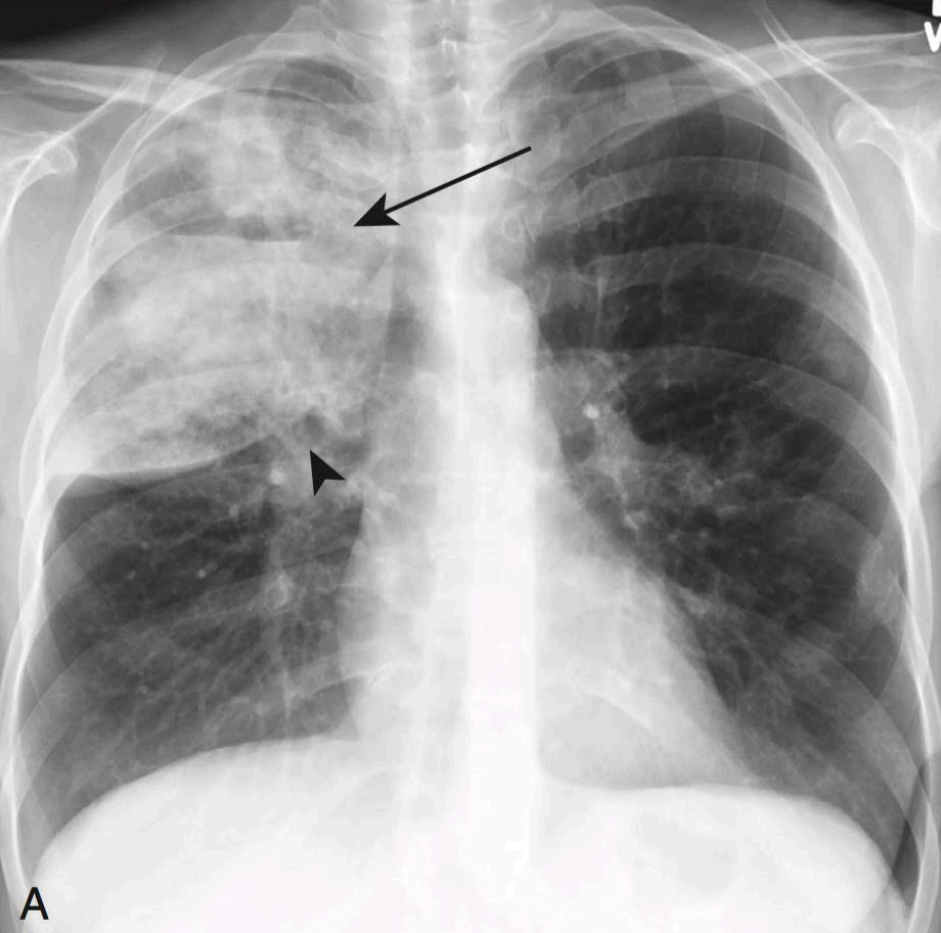
Mycoplasma pneumoniae
Chlamydia spp.
Legionella pneumophila
Coxiella burnetii
Viruslar

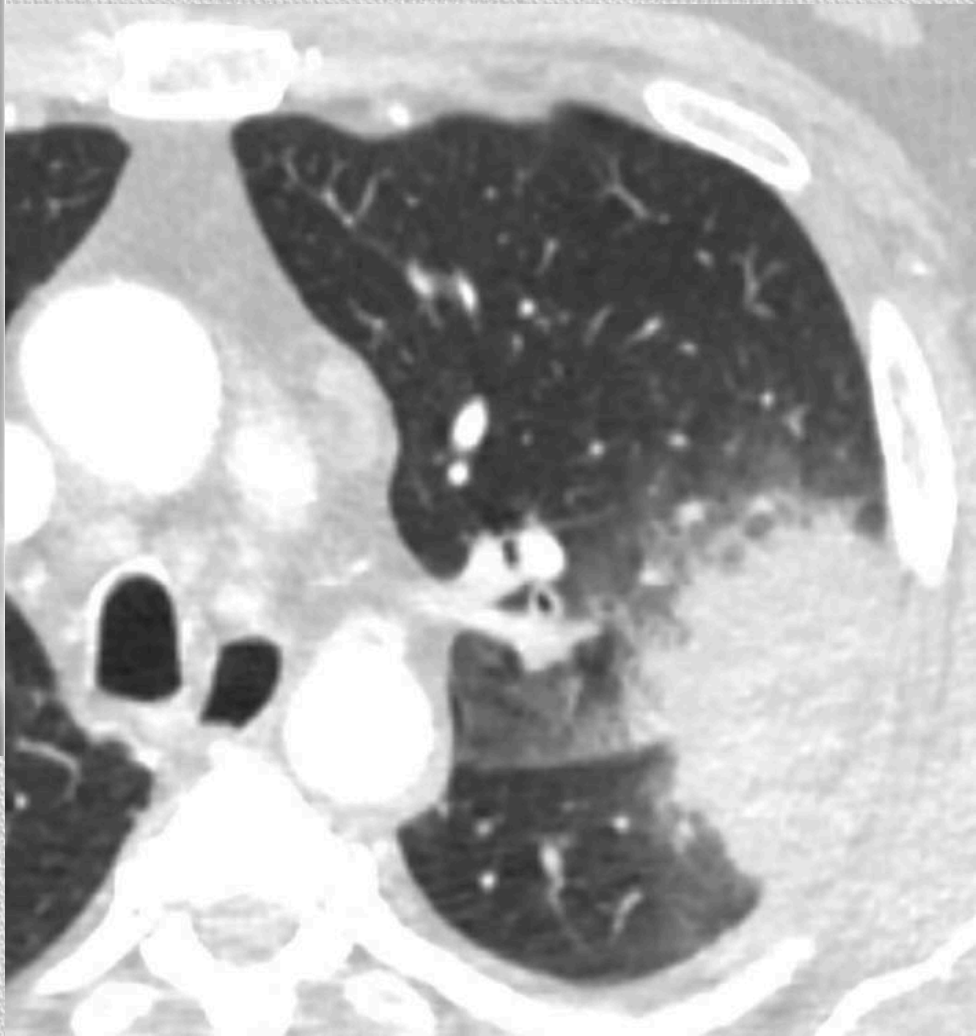
Prodromal belirtiler
Epidemi, kümeleşme
Kuru öksürük, wheezing
Akciğer dışı organ tutulumu
Yamalı/interstisyel infiltratlar
Normal, düşük lökosit sayısı
Prokalsitonin $\leq 0,1$ $\mu\text{g/L}$
Betalaktama cevapsızlık

Radyogramlar

A

TGP'de normal radyografi

- İlk 24 saat
  - Ampirik antibiyoterapi başla, 24-48 saat sonra re-grafi
- Dehidratasyon (çiçek açma)
- Nötropeni
- *Pneumocystis jiroveci* pnömonisi
- BT (pnömoniden kuşkulaniyorsa)
- Hasta YB'da ise US yararlı (S:%80-90-Sp%70-90)
- Semptomların başlamasından 24 saat sonra BT normalse başka tanı

TGP'de BT endike olgular

- Tedaviyle iyileşmeyen
- Kötüleşen
- Tümör, vaskülit gibi başka patolojilerden kuşkulanılan
- Kliniği ile radyolojik görünümü uyumlu olmayan
- Ayırıcı tanıda pulmoner emboliden kuşkulanılan
- Grafide kavitasyon, lenfadenopati veya kitle görünümü olan

Ayırıcı Tanı

- Malignite
- Hemoraji
- Akciğer ödemi
- Pulmoner embolizm
- Noninfeksiyöz nedenlere bađlı enflamasyon

Laboratuvar

- CRP>40 mg/L
- Prokalsitonin>0,25 mcg/L
- Lökositoz, PNL artışı
- Üre, kreatinin

Etyolojik tanı: kime?

- Kritik olgular, ciddi sepsis, septik şok
- Tedaviye cevapsız olgular
- Özel riskler
  - MERS CoV, SARS-CoV, influenza, legionella, MRSA, biyoterör
- Yoğun bakım gereksinimi
- Kaviter lezyonların varlığı
- Alkol bağımlısı konakçı
- Ağır yapısal akciğer hastalığı
  - KOAH, İAH, bronşektazi
- İmmünsüpresyon, aspleni, HIV
- Plevral efüzyon
- Epidemik pnömoni

Etyolojik tanı: nasıl?

- Balgam Gram boyama
- Balgam, trakeal aspirat kültürü
- İdrarda legionella, pnömokok antijeni
- Kan kültürü, plevral sıvı kültürü
- Enzyme immunoassay (EIA), Immunofluorescence
- PCR (viral ve atipik ajanlar, PCP, vb)
- Seroloji (viral ve atipik ajanlar)
- Bronkoskopik örnekleme

Etkenler

Köksal I, Ozlü T, et. al. Tuberk Toraks. 58, 119-27, (2010)

Microorganism Number	(%)
Etiology determined 137	62.8
Typical pathogens 78	46.7
<i>Streptococcus pneumoniae</i> 32	19.2
<i>Haemophilus influenzae</i> 13	7.8
<i>Klebsiella pneumoniae</i> 8	4.8
<i>Streptococcus</i> spp. 5	3
<i>Moraxella catarrhalis</i> 5	3
<i>Escherichia coli</i> 4	2.4
<i>Pseudomonas aeruginosa</i> 4	2.4
Other gram-negative 4	2.4
Other gram-positive 3	1.8
Atypical pathogens 44	26.3
<i>Mycoplasma pneumoniae</i> 30	18
<i>Chlamydia pneumoniae</i> 9	5.4
<i>Legionella pneumophila</i> 5	3
Viral pathogens 45	26.9
Respiratory syncytial virus 22	13.2
Parainfluenzae virus 11	6.6
Influenzae virus 10	6
Coxsackie virus 2	1.2
No etiology determined 81	37.2
Total 218	100

Tedavi öncesi cevaplanması gereken sorular

- Tedavinin Yeri?
  - Ayaktan mı?
  - Serviste mi?
  - Yoğun bakımda mı?
- Hangi antibiyotik?

CURB-65 Skoru

1. **C**onfusion (Konfüzyon)
2. **U**rea (Üre) > 42.8 mg/dL
(BUN ölçülüyorsa > 20 mg/dL [7 mmol/l])
3. **R**espiratory rate (Solunum Sayısı) $\geq$ 30/dk.
4. **B**lood pressure (Kan basıncı) (Sistolik < 90 mmHg veya Diastolik $\leq$ 60 mmHg)
5. Yaş $\geq$ **65** yıl

* Her bir ölçütün varlığı 1 puan olarak hesaplanır

CURB-65 Değerlendirilmesi

CURB-65 puanı	30 günlük mortalite	Tedavi yeri
0	%0,7	Ayaktan
1	%2,1	Ayaktan
2	%9,2	Serviste
3	%14,5	Yoğun Bakımda
4	%40	Yoğun Bakımda
5	%57	Yoğun Bakımda

Sosyal Endikasyonlar

- Evsiz, yalnız yaşayan,
- Mental özürlü
- Fiziksel özürlü
- Diğerleri
  - Oral alımı yetersiz, ulaşım sorunları var...

YB' a yatış ölçütleri

•Major

- İnvazif mekanik ventilasyon gereği
- Vazopressor gerektiren septik şok

•Minör

- Solunum sayısı ≥ 30 /dak.
- $PaO_2/FIO_2 \leq 250$
- Akciğer röntgeninde multilober infiltratlar
- Konfüzyon/desoryantasyon
- Üremi (BUN ≥ 20 mg/dL)
- Lökopeni (Lökosit < 4000 /mm³)
- Trombositopeni ($< 100\ 000$ /mm³)
- Hipotermi ($< 36^\circ\text{C}$)
- Yoğun sıvı yüklemesi gerektiren hipotansiyon

Bir major veya en az üç minör kriter gereklidir

Tablo 4

SMART COP

S	Sistolik Kan Basıncı <90 mmHg			2 puan	
M	Multilober Tutulum			1 puan	
A	Albümin <3.5 gr/dL			1 puan	
R	Solunum Sayısı (<50 yaş - ≥ 25 /dk) (>50 yaş - ≥ 35 /dk)			1 puan	
T	Taşikardi ≥ 125				
C	Konfüzyon			1 puan	
O	Oksijenasyon	Yaş	< 50 Yaş	>50 Yaş	2 puan
		PaO2	< 70 mmHg	<60 mmHg	
		SaO2	$\leq 93\%$	$\leq 90\%$	
		PaO2/FiO2	<333	<250	
P	PH <7.35			2 puan	

0-2 Puan Düşük Risk; 3-4 Puan Orta Risk; 5-6 Puan Yüksek risk;
 ≥ 7 Puan Çok yüksek risk

- AntibiyotiĐe ilk 4 saat içinde başlanması mortaliteyi azaltmaktadır

Houck PM, et al. Arch Intern Med 2004; 164:637-44.

TGP Tedavisi

- Ayaktan tedavi
- Serviste tedavi
- Yoğun bakımda tedavi

Grup I

Hastaneye yatış ölçütlerini taşımayan hastalar

CURB-65 <2
(PSI I-III)

- A) Değişirici faktör yok
- B) Değişirici faktör var

Ayakta Tedavi *

Grup IA

Amoksisilin[#]

veya

Makrolid

Grup IB

2.-3. kuşak oral sefalosporin
veya Amoksisilin+klavulanat

±

Makrolid veya Doksisisiklin^Ψ

DEĞİŞİRİCİ FAKTÖRLER

- 65 yaş ve üzeri, Eşlik eden hastalıklar (KOAH, Bronşektazi, Kistik fibroz, Diyabet, Böbrek hastalığı, Konjestif kalp yetmezliği, Karaciğer hastalığı, Malignite, Nörolojik hastalık), Bir yıl içinde pnömoni tanısı ile yatış, Aspirasyon şüphesi, Splenektomi, Alkolizm, Malnütrisyon, Bakımevinde yaşama, Kortikosteroid kullanımı (Prednisolon ≥10 mg/gün, 3 ay), İmmunosupressif tedavi, İnfluenza sonrası gelişen pnömoni

GRUP I-A: ETKENLER

- *S.pneumoniae*, *M.pneumoniae*, *C.pneumoniae* (tek başına veya karma infeksiyon* şeklinde), *H.influenzae*, Viruslar, Diğerleri

GRUP I-B ETKENLER

- Grup IA+karma infeksiyon, Enterik Gram-negatifler

*Üç günlük antibiyotik tedavisine karşın ateşin düşmemesi halinde, hastaneye sevk edilmelidir.

•# 3 gr/gün dozunda

Makrolid veya doksisisiklin ilavesi düşünülen olgularda tek başına yeni florokinolon kullanılabilir

GRUP II ETKENLER

S.pneumoniae, *H.influenzae*,
M.pneumoniae, *C.pneumoniae*,
Karma infeksiyon*, Enterik Gram-
negatifler, Anaeroplara, Viruslar,
Legionella spp., Diğerleri, *S.aureus*

ANAEROBİK ENFEKSİYON:

Solunum yolu reflekslerinin
depresyonu, Bilinç bozukluğu,
anestezi, SSS depresyonu, GÖR,
Kusma ve aşikar aspirasyon
öyküsü, Ağız ve çene hastalıkları,
Abse ve ampiyem görünümleri,
Kötü kokulu balgam

Grup II

Yoğun bakıma yatış ölçütü yok
CURB-65 ≥ 2
(PSI IV-V)

Klinikte Tedavi

Grup II

3. kuşak anti-*Pseudomonas*
olmayan sefalosporin veya
beta- laktamaz inhibitörlü
aminopenisilin
+
Makrolid
ya da
Tek başına yeni florokinolon

Grup III

Yoğun bakıma yatış ölçütü var

A) *Pseudomonas* riski yok §

B) *Pseudomonas* riski var

Yoğun Bakım Biriminde Tedavi†

Grup IIIA

3. kuşak anti-*Pseudomonas* olmayan
sefalosporin veya
beta-laktamaz inhibitörlü aminopenisilin

+

Makrolid veya yeni florokinolon

Grup IIIB

Anti-*Pseudomonas* beta-laktam

+

Siprofloksasin, veya aminoglikozid

+

Makrolid†

Pseudomonas riski

- * Yapısal akciğer hastalığı
(bronşektazi, kistik fibroz, ağır KOAH)
- * Steroid tedavisi (>10mg/gün)
- * Geniş spektrumlu antibiyotik tedavisi (son bir ayda 7 günden daha uzun)
- * Malnütrisyon

GRUP 3-A ETKENLER

- *S.pneumoniae*
- *Legionella* spp.
- *H.influenzae*
- Enterik Gram-negatifler
- *S.aureus*
- *M.pneumoniae*
- Viruslar
- Diğerleri

† Florokinolon kullanılan hastalarda makrolide gerek yok

Viral Pnömoni

- Salgınla ilişkili kişi
- Ateşle birlikte İnfluenza benzeri hastalık tablosu
  - öksürük, boğaz ağrısı, rinore, ekstremiteler ve eklem ağrısı, baş ağrısı, bulantı, ishal (asgari 2 semptom)
- Hayatı tehdit eden ciddi solunum yetmezliği
- 1/3 hasta afebril
- Tedaviye 48 saatten önce başlanmalı
  - Adamantin deriveleri (amantadin ve rimantadin) veya nöraminidaz inhibitörleri (oseltamivir ve zanamivir)
- Teyit beklenmemeli

Mark H Almond, et al. *Clinical Medicine* 2012

Özlü T ve ark. *Solunum Sistemi ve Hastalıkları: Temel Başvuru Kitabı*. 2010

Laboratuvar Konfirmasyon

- Real-time reverse transcriptase polymerase chain reaction (rt-PCR)
  - Nazofaringial veya boğaz sürüntüsü
  - Nazofaringial aspirat
  - Trakeobronşiyal aspirat (MV uygulanan olgu)
- Yalancı negatiflik sık, tekrarlanmalı
- Rapid antijen, direk immünfloresan ab. testleri
  - Subtip tayini yapılamaz ve PCR'a kıyasla daha az duyarlı
- Virüs Kültürü

	Primer viral influenza pnömonisi	Sekonder bakteriyel pnömoni
Klinik Bulgular	Dispne, takipne, siyanoz, gibi solunumsal semptomların başlaması İnfluenza başlangıcından itibaren 1-2 gün içinde ortaya çıkar	İnfluenza kliniği gerilerken yeni bir atak şeklinde ateş ve dispne, takipne, siyanoz, gibi solunumsal semptomlar gelişir
Radyolojik Bulgular	Daha çok bilateral interstisyel infiltrasyonlar izlenir	Lober konsolidasyon, alveoler infiltrasyonlar
Laboratuvar	Lökosit sayısı normal, CRP<20 mg/L, Prokalsitonin < 0,5 µg/L, ASY örneklerinden yapılan mikrobiyolojik çalışmada normal flora	Lökositoz, CRP>60 mg/L, Prokalsitonin > 0,5 µg/L, ASY örneklerinden yapılan mikrobiyolojik çalışmada hakim bakteri varlığı
Tedaviye Cevap	Antibiyotiklere cevapsız, spontan yavaş iyileşme	Antibiyotiklere hızlı belirgin cevap

Oral mi / Parenteral mi?

- Ağır pnömoni
- Bilinci kapalı hasta
- Yutma güçlüğü
- GİS' ten emilimi bozan durumlar
- Paranteral yol gereğinden fazla kullanılıyor

Oral tedaviye geçiř

- En az 24 saat ateřsiz dönem
- Stabil klinik
  - Nabız, solunum sayısı, kan basıncı, oksijenizasyon
- Oral alıma engel durumun olmaması
- Lokositozun normale dönmesi
- CRP' de asgari %50 düşme
- Non-bakteriyemik infeksiyon olması
- Stafilokok, *Lejyonella* veya GNEB infeksiyonu?

Ardışık tedavi

Aynı antibiyotik ile

- Sefuroksim/sefuroksim aksetil
- Sefradin
- Siprofloksasin
- Moksifloksasin
- Amoksisilin-klavulanat
- Klaritromisin
- Levofloksasin
- Metronidazol
- Klindamisin

Farklı antibiyotik ile

- Sefotaksim/sefuroksim aksetil
- Sefotaksim / sefiksim
- Seftazidim/siprofloksasin
- Seftriakson/sefiksim
- Ampisilin-sulbaktam/
Amoksisilin-klavulanat

Antiviral Tedavi

- Severe Acute Respiratory Infections (SARI): yatış gerektiren son 10 gün içinde başlayan akut enfeksiyon tablosu, 38°C ve üzeri ateş, öksürük
- Influenza-like illness (ILI): son 10 gün içinde başlayan akut enfeksiyon tablosu, 38°C ve üzeri ateş, öksürük
  - Gebeler
  - 2 yaşından küçük çocuklar
  - Süreğen hastalıklar
    - Akciğer ve kalp-damar hastalığı (hipertansiyon hariç), renal, hepatik, hematolojik ve metabolik, nöromusküler hastalıklar, immün süpresyon (HIV, malignite, steroid kullanımı vb)
  - Aşırı obezler (Vücut Kitle İndeksi>35)
  - Sürekli aspirin kullanması gereken 18 yaşından küçükler
  - 65 yaşından büyükler

Tablo 1: İnfluenzada antiviral ilaçlar^(1,2,7,8,9).

	Amantadin	Rimantadin	Zanamivir	Oseltamivir
Virus tipi	İnfluenza A	İnfluenza A	İnfluenza A ve B	İnfluenza A ve B
Uygulama	Oral, 2-7 gün	Oral, 2-7 gün	İnhalasyon, 5 gün	Oral, 5 gün
Yaş (tedavi)	>1 yaş	>13 yaş	>7 yaş	>1 yaş
Doz (tedavi)	5 mg/kg/g, 2DB ¹	5 mg/kg/g, 2DB ¹	10 mg/12 saat	4 mg/kg/g, 2DB ³
Yaş (profilaksi)	>1 yaş	>1 yaş	verilmez	>13 yaş
Doz (profilaksi)	5 mg/kg/g, 2DB ²	5 mg/kg/g, 2DB ²	-	75 mg/g, 1DB
Yan etki	MSS; sinirlilik, anksiyete, sersemlik hissi		Hava yolu hastalığı	Bulantı, kusma

¹: 1-9 yaşta maksimum 150 mg/g, >10 yaşta maksimum 200 mg/g, Rimantadin >13 yaşta 200 mg/g, 2DB.

²: Tedavi ile aynı doz veya >20 kg çocukta 100 mg/g, 2DB, oral

³: 12 satte bir 2 mg/kg/doz, (Maksimum 75 mg/doz). Oseltamivir 1-12 yaş arasında: <15 kg; 30 mg/doz x 2, 15-23 kg; 45 mg/doz x 2, 24-40 kg; 6 mg/doz x 2, <40 kg; 75 mg/doz x 2, >13 yaş 75 mg/doz x 2

Ticari preparat adları; amantadin (Amantadin), zanamivir (Relenza 5 mg rotadisk), oseltamivir (Tamiflu, 75 mg kapsül).

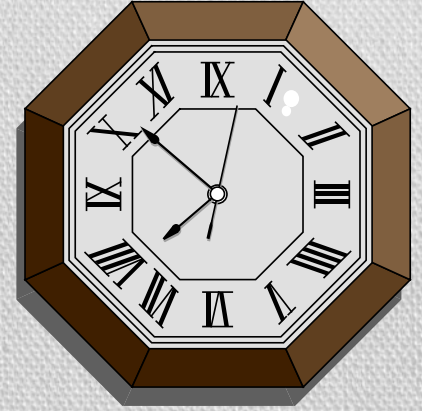
Kreatinin klirensi <30 ml/dk olanlarda oseltamivir dozu ayarlanmalı

Etyolojik tanı kesinleřtiđinde
tedavi yeniden gözden
geçirilmelidir!

Antibiyotik dışı tedaviler ?

- Oksijen tedavisi
- Analjezik, antiemetik
- Sıvı replasmanı ve(ya) pressör aminler
- LMWH
- Sistemik hidrokortizon
- Noninvaziv ventilasyon (CPAP, BİPAP)
- İnvaziv mekanik ventilasyon
- GM-CSF

Tedavi Süresi

- Ateş düştükten sonra 5-7 gün
- Pnömonokok pnömonisi 7-10 gün
- *Legionella* pnömonisi 14- 21 gün
- *Mycoplasma* ve *C. pneumoniae* 10-14 gün
- Kısa süreli tedavi 3, 5-7 gün
- Ağır pnömonilerde 2-3 hafta

Tedaviye yanıtın değerlendirilmesi

- | 48-72 saat içinde klinik düzelme, ateşin düşmesi
- | CRP'de 4. gün en az %50'lik düşme
- | Lökosit sayısı 4. güne kadar normale döner
- | Fizik muayene bulguları geç kaybolabilir
- | Radyolojik bulgular çok daha geç silinir

TGP'de radyolojik kontrol

- 3 haftadan önce radyografi istemi
  - Yaşamı tehdit eden ağır pnömoniler
  - Stafilokoksik pnömoni
  - Klinik olarak progrese olan olgular
  - Tedaviyle iyileşmeyen olgular

Taburculuk kriterleri

- Ateş < 37.9 °C
- Nabız < 100 /dak
- Solunum sayısı < 25 /dak
- Sistolik kan basıncı > 90 mmHg
- $SaO_2 > \%89$
- Oral alım
- Normal mental durum

Tedaviye Yanıtsız Pnömoni

- İnfeksiyon dışı nedenler (bronş kanseri, pulmoner emboli, konjestif kalp yetmezliği, bronşiolitis obliterans organize pnömoni, Wegener granülomatozu ve eozinofilik pnömoni)
- Alaşılmadık etkenler (*P.jiroveci*, *C.burnetti*, TB)
- Uygunsuz antibiyotik kullanımı
- Hasta uyumsuzluğu
- İlaç direnci
- Komplikasyonlar
- İmmunsupresyon durumu

Rezolüsyonu Gecikmiş Pnömoni

TANIMI

- Yeterli süre tedavi alan ve tedaviyle klinik olarak iyileşen hastalarda radyografik iyileşmenin 2 haftada %50'den az olması ya da 4 haftada tam veya tama yakın olmaması

NEDENLERİ

- Yaş>55
- Alkolizm
- Eşlik eden hastalık
  - KOAH, Kalp Yetmezliği, KBY, Malignite, Diabet, bronşektazi, akciğer fibrozisi
- Sigara
- Virülan infeksiyonlar
- Ağır pnömoni
- Bakteriyemi
- Multilober tutulum
- Plevra tutulumu

Rezolüsyonu Gecikmiş Pnömoni

- Risk faktörü yoksa BAL $\pm$ TBB uygula
- Risk faktörü varsa 2-4 hafta daha takip et
  - 6-8 hafta sonunda rezolüsyon yoksa Toraks BT ve FOB (BAL $\pm$ TBB) gerekirse açık akciğer biopsisi ve torakoskopik biyopsi

A stylized, monochromatic illustration of a plant with several leaves and a cluster of small, round buds or flowers, rendered in a dark brown color against a lighter brown background.

TEŞEKKÜRLER...